1939 ий
15
МАЙ
№ 40 (539)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!



Ӧрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

ПРОВЕРОЧНЫЙ ДЕН ВЫПУСКНОЙ ИСПЫТАНИЙЫМ СЕҤЫМАШ ДЕНЕ ЭРТАРЫШАШ ВЕРЧ

Тунемме ий вашке мучашыш шуэш. Школа-шамыч заключительный да моткоч ответственный этапыш пуревыт.

Коммунизмын тичмашын сеҥымашышкыже шуашлан лийын шемер-шамыч коклаште коммунистический воспитаний паша пеш кугу значенийым иметла. Тиде пашам шуктымаште, школа-шамыч ден учитель-шамычын рольышт да ответственностьышт эше утларак кушкеш. Нуно самырык поколенийым воспитатлыме почетный пашам честь дене шуктышаш улыт.

Шӱдӧ дене школа-шамыч учебно-воспитательный пашам сайын шындашлан Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушненыт. Сельский школа-шамычын песнак ойыртемалтше учительже-шамычым Советский Союзын орденже-шамыч дене наградитлымаш учитель-шамычым адакат кугу сеҥымаш верч кучедалмашке мобилизоватлен.

Мемнан республикыштат шуко школа-шамыч тений пашам сайын ыштат. Сернурский средний школа учебно-воспитательный пашам саемдымыжлан да кумышо чырыкыште сай результатыш шумыжлан ВЛКСМ-ын XX идалыкше лӱмеш ВЛКСМ Маробкомын переходящий красный знамяжым налын. Ятыр моло школа-шамычат пашашт XVIII партс'ездын решенийже-шамыч негызеш перестроитлат. Испытанийлан ямдылалташ виян пижме нерген мемнан редакцийыш кажне кечын лу дене серыш-шамыч пурат.

Но тиде чылажат мемнам успокоитлен ок керт. Мемнан ончылно эше кугу да серьезный задача-шамыч шогат. Задача тыгай—проверочный ден выпускной испытанийым кугу сеҥымаш дене эртараш. Кызыт кумышо чырыкыште ыштыме сеҥымаш-шамычын шеҥгыдемдаш да кумдангдаш, передовик-шамычын опытыштым кумдан шараш учитель-отличник ден ученик-отличник-шамычым шукемдаш кӱлеш.

Нылымше чырыкыште учебный пашаште улшо чыла недоделка ден ситыдымаш-шамычым пытараш кӱлеш. Эртыме материалым повторитлымашым организоватлымаш пеш кугу значенийан. Сандене тудым моштен организоватлыман. Учительлан кажне ученик ден индивидуально полходитлашыже кӱлеш. Повторитлыме жапыште почеш кодшо ученик-шамычлан почеш кодмашыштым ликвидироватлаш чот полшыде ок лий. Но тыште утыж деве дополнительный занятийым эртарымаш денат увлекатлалташ ок кӱл. Почеш кодшо-шамычлан учитель индивидуальный домашний заданийым пуа, тудым шке жапыште контролироватлен, тунемшын умылдымо йодышыжлан раш умылтара гын, сай результатыш шуын кертеш.

Испытанийлан ямдылалтме да тудым эртарыме годым воспитательный пашам да культурный досугым организоватлымашке кугу внимамийым обратитлыман. Чыла тиде пашам испытанийым отлично да сайын сдатлыме цельлан подчинитлаш кӱлеш. Тиде пашаште комсомольский ден пионерский организаций-шамыч педагогический коллективлан кугу полышым пушаш улыт. Йоча клуб, библиотека да моло внешкольный учреждений-шамычлан шке пашаштым решительно саемдыман.

20 майыште чыла школлаште испытаний тӱҥалеш. Испытанийым сайын ямдылалтын вашлийшаш да тудым организованно сеҥымаш дене эртарышаш верч кажне учитель, кажне ученик кучедалшаш улыт. ВЛКСМ-ын XX идалыкше лӱмеш ВЛКСМ Маробкомын красный знамяже верч движенийым адакат утларак кумдангдаш да вияндаш кӱлеш.

Китайский командованийын заявитлымыже

Китайский командованийын заявитлымыже почеш, чыла фронтлаште китайский вий-шамычын главный задачышт—японский войскан действийжым связыватлаш. Китайский часть-шамыч контратакым ыштылын, противниклан войскажым кусаркалаш да шолдра наступательный действийлан войскажым чумыраш йӧным огыт пу. Тыге, Хубэй провинцийын центральный ужашыштыже Наньчан районышто японец-шамычын палемдыме наступленийым китайский часть-шамычын контратакышт дене кӱрлмӧ, а Хань энгер фронтышто китаец-шамыч контратака дене Чаншаш японский войскан наступленийжым чактарен шогалтеныт.

---

11 майыште служебный обязанностьым шуктымаштышт воздушный катастрофа годым Советский Союзын Геройжо-шамыч Анатолий Константинович СЕРОВ ден Полина Денисовна ОСИПЕНКО коленыт.





ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет ден Всесоюзный Коммунистический (большевик-шамыч) партий Центральный Комитет деч

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет ден Всесоюзный Коммунистический (большевик-шамыч) партий Центральный Комитет Советский Союз Герой-шамычын—Анатолий Константинович СЕРОВ ден Полина Денисовна ОСИПЕНКО йолташ-шамычын 11 майыште служебный обязанностьым шуктымо годым воздушный катастрофын результатыштыже жап шуде колымышт нерген прискорбий дене увертарат да колышо-шамычын ешыштлан шкенынштын келге соболезнованийыштым выражатлат.

ССР Союз Оборона Калык Комиссариат

Советский Союз Герой-шамычын комбриг Серов Анатолий Константиновичын да майор Осипенко Полина Денисовнан шкеныштын служебный обязанностьыштым шуктымышт годым колымышт нерген скорбь дене увертара да нуның ешыштлан шкенжын соболезнованийжым выражатла.

Герой-шамыч дене прощатлымаш

Советский Союзын Геройжо-шамыч А. К. Серов ден П. Д. Осипенком тоялан ССР Союз правительство Булганин (председатель), Буденный, Мехлис, Щербаков, Локтионов, Смушкевич, Гризодубова ден Раскова йолташ-шамыч составан правительственный комиссийым организоватлен. Серов ден Осипенко йолташ-шамычым тойымашым государственный счетыш налме.

12 майыште 22 шагатат 30 минутышто А. К. Серов ден П. Д. Осипенко йолташ-шамычын капыштым кремацийыш пумо. Колышо-шамычын ломыжан урнышт Дом Союзовын Колонный залешыже уставовитлыме.

* * *

Эрдене Колонный залыш трагически колышо пилот-шамычын ломыжыштым конден шындыме. Чевер изи кӱпчыклашке нунын шке калыклан героически да беззаветно служитлымашыштым палемдыме орден-шамычым оптымо.

Почетный караулын первый сменыштыже герой-шамычын ломыжыштым оптыме урна воктен Оборона Наркомын заместительже Советский Союз маршал С. М. Буденный, кокымшо ранг командарм Локтионов, Советский Союз Герой комкор Смушкевич да ВКП(б) МГК секретарь Попов йолташ-шамыч шогалыт.

Кажне вич минутышто почетный караул вашталтеш.

Шерге ломыж-шамыч лишне Анатолий Серов ден Полина Осипенкон родной, боевой йолташышт да другышт ойырлыде улыт. Ойгырымо жапыште нуно вишаш лийдыме ойгым переживатлат.

Траурный мелодий-шамыч чарныде йоҥгалтыт. Колонный залыш еҥ-шамыч мучашдымын эре пурат да пурат.

Пел йӱд... Но еҥ-шамыч толмаш нимынярат ок шалалем. Столицын шуко тӱжем дене шемерже-шамыч Колонный залыш калыкын йӧратымыже-шамыч дене пытартыш гана прощатлаш вашкат.

78

Мемнан республикын знатный учительже-шамыч



Снимкыште: СССР Верховный Советын Указше почеш Марийский республикын наградитлалтше знатный учительже-шамыч (шола гыч пурлашке): „Трудовое Красное Знамя" орден дене наградитлалтше А. С. Новоселова (Русско-Шойский начальный школа гыч) да „Знак почета" орден дене наградитлалтше-шамыч В. М. Мамаев (Мустаевский НСШ гыч) ден С. М. Замятина—(Русско-Кукморский НСШ гыч).

Фото С. Чуршуковын.

Мемнан республикысе сельский школа-шамычын поснак ойыртемалтше учительже-шамычым наградитлыме нерген

Сельский школлаште йоча-шамычым школьный обучений да советский воспитаний шотышто пеш кугу успехым ыштымылан, учебный пашам отлично шындымылан да ялысе общественный илышыште активно участвоватлымылан мемнан республикысе сельский школа-шамычын поснак ойыртемалтше учительже-шамыч СССР Верховный Совет Президиумын Указше дене наградитлалтыныт.

ЛЕНИН ОРДЕН ДЕНЕ

2. Харитонов Михаил Харитонович—Марий-Турек район Карлыгинский неполный средний школын учительже.

ТРУДОВОЕ КРАСНОЕ ЗНАМЯ ОРДЕН ДЕНЕ

4. Силин Иван Григорьевич—Параньга район, Ильпанурский неполный средний школа директор.

„ЗНАК ПОЧЕТА" ОРДЕН ДЕНЕ

7. Шибкова Ирина Даниловна—Сотнур район, Алексеевский неполный средний школын учительницаже.

„ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ" МЕДАЛЬ ДЕНЕ

4. Яранцева Анна Ивановна—Ронго район, Шогальский средний школын учительницаже.

Республикын ончыл молодежьшо комсомолыш пура

„Ӱшӱт марий" колхозышто несоюзный молодежь коклаште политико-массовый паша виян ышталтеш. Колхозын ончыл молодежьшо комсомолыш пурат. Первичный комсомольский организаций 5 ең гыч 16 еңыш кушкын.

Тугак Н.-Тор'яльский район Кузнецовский неполный средний школыштат первичный комсомольский организаций 5 комсомолец гыч 28 комсомолец марте кушкын. „Эрык" колхозыштат пытартыш жапыште 4 ең комсомолыш пурышт да кызыт 3 ең заявленийым пуэныт.

Комсомольский организацийыште партий XVIII с'ездын материалже шамычым да „ВКП(б) историй краткий курсым" тунемыт.

ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ПАШАМ НАЧАР ШЫНДЫМЫН РЕЗУЛЬТАТШЕ

Оршанский райкомол колхозласе первичный комсомольский организаций-шамычын пашашт дене начар руководитла. Комсомольский организацийлаште политико - воспитательный пашам начар шындыме. Организаций-шамыч кушмаш дене ВЛКСМ райком йӧршеш ок руководитле. Теве „Куат" колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций тений улыжат кок еңым веле комсомолыш пуртен.

„Марий", „Уэшо-марий", Сталин лӱмеш колхозлаште первичный организаций-шамыч ик еңланат кушкын огытыл.

1938 ийын декабрь тылзыште лийше районный комсомольский конференцийыште комсомольский актив коклаште политико-воспитательный паша начар каяме нерген шуко ойлышт. Комсомольский организаций-шамыч кушмо нерген кутырыш г. Но тачат кечылан районысо комсомольский актив шагал кушкын. Теве адак „Победа" колхозышто 4 комсомолец улыныт, первичный организацийым алят оформитлыме огыл. ВЛКСМ райкомын пашаеңже-шамыч тиде колхозышто ик ганат лийын огытыл, нунын дене нимогай пашат ок шталт.

Район мучко колхозный организаций-шамыч лач 78 еңлан веле кушкыныт. Тиде чылажат ВЛКСМ райкомын начар руководствыжо, комсомольский актив коклаште массово-политический пашам начар шындымыже нерген ойлат. Чынжымак, комсомолец-шамыч кузерак политически кушкыт, XVIII парт-с'езд материалым кузерак тунем шогат, райкомол ок пале.

Несоюзный молодежь коклаште политико-воспитательный пашам виянден, нуным ленинский комсомол радамыш шупшаш кӱлеш, нунын коклаште воспитательный пашам чарныде колтыман—тиде ВЛКСМ райкомолын ик тӱн пашаже.

Ф. Кузьминых.

Комсомольский организацийын пашаже саемеш

„У ноля" колхоз пеленсе (Кужеңер район) первичный комсомольский организаций ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийже почеш шке пашажым перестроитла. Комсомолец-шамыч колхозын практический пашашкыже келгын вникатлат.

ВЛКСМ ЦК, СССР Наркомзем ден СССР Совхоз-шамыч Наркоматын 100 тӱжем трактористкам производство деч кӱрылтде ямдылыме нерген постановленийыштым мемнан комсомольский организаций кугу куанымаш дене вашлийын. Производство деч кӱрылтде трактористка-шамычым ямдылаш колхоз пелен кружокым организоватлыме. Кружокышто занятийым шкенан колхозысо тракторист-комсомолец-шамыч эртараш тӱңалыт.

Пасу пашам жапыштыже эртараш комсомолец-шамыч Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушненыт. Поликарпов П. М., Петров А. В да молат ВКП(б) XVIII с'езд материалым умылтарат, пырдыж газетым луктал полшат.

И. Поликарпов.

ВКП(б) историйым изучатлыше-шамычлан полыш

БОЛЬШЕВИЗМЫН БОЕВОЙ ОРУЖИЙЖЕ

(Сталин йолташын „Об основах ленинизма" пашаже нерген)

Луатвич ий ожно, 1924 ийыште, Сталин йолташ Ленинын ученийже нерген Свердловский университетыште лекций-шамычым лудын. Нине лекций-шамыч 1924 ий 26 апрельыште „Правдаш" печетлалташ тӱңалыныт, а варажым посна книга дене издаватлалтыныт, тиде книга „Об основах ленинизма" манын лӱмдалтын. Тиде книга—тичмаш да законченный труд, марксистско-ленинский теорийым развиватлымаште, марксизм-ленинизмын кумда пропагандыштыже тудо моткоч кугу рольым модын. Марксизм-ленинизмым тӱрлын извращатлыме ваштареш, тӱрлӧ оппортунист - шамыч ваштареш партийын кучедалмаштыже тиде труд шкенжын светыш лекмыже первый кече гычак боевой оружий лийын, мемнан элыште социалистический обществым ышташлан боевой оружий лийын.

„Троцкизмым идейно шалатыме да ленинизмым аралыме пашаште Сталин йолташын 1924 ийыште лекше „Об основах ленинизма" теоретический пашаже серьезный значенийым иметлен. Тиде брошюра ленинизмым мастерски изложитлымаш да серьезный теоретический обосноватлымаш лийын шога. Тудо пӱтынь тӱвяште большевик-шамычым марксистско-ленинский теорийын пӱсӧ оружийже дене тунам вооружитлен да кызытат вооружатла"(„ВКП(б) историйын краткий курсшо", 255 стр.).

* * *

Тиде книган значенийжым чылак умлашлан лийын, тудын могай условийыште создаватлалтмыжым шарнаш кӱлеш.

Ленинын нелын черланен строй гыч лекмыжлан лийын, тудын уке улмыжо дене пайдаланен троцкист-шамыч 1923 ийыште партийым шалатышаш, тудын руководствыжым кумыкташ цель дене партий ӱмбак, тудын руководствыжо ӱмбак у нападенийым ыштыт. Но нунын шонымышт ыш шукталт! Тиде периодышто Сталин йолташын вӱдымыжӧ дене партий 1923 ийсе дискуссийыште троцкист-шамычым разгромитлыш. Сталин йолташ троцкизм ваштареш кучедалмашеш партийым тудын ЦК йыр сплогитлен да мемнан элыште социализмын сеңымашыже верч умбакыже кучедалмашке массым мобилизоватлен. Мемнан элыште социализмын сеңымашыжлан лийын, нэповский Российыш социалистический Российыш савырашлан лийын троцкизмым тояш кӱлеш манын гениальный прозорливость дене Сталин йолташ ончыктен.

1924 ийын январьыште XIII партийный конференцийыште Сталин йолташ троцкист-шамычым разгромитыме итогым, 1923 ийсе дискуссий манмын итогшым ыштен.

Ик мыняр кече эртымеке Владимир Ильич колыш. Шке лишыл другшын да учительжын колоткаже воктене Сталин йолташ партий лӱм дене ленинский завет-шамычым илышыш пурташ великий исторический клятвым пуэн.

Ленинский завет-шамычым илышыш пурташ—значит Ленинын идейный наследийжым калыклан достоянийым ышташ, современностьын эн передовой идейже -шамычын — марксизм-ленинизм идей-шамычын—великий движущий вийжым чылак почын пуаш да партийын, чыла калыкын волям да сознанийжым нине идей-шамычым шуктымашке мобилизоватлаш.

И вот Свердловский университетыште Сталин йолташын ленинизмым гениально изложитлыше да теоретический обосноватлыше знаменитый лекцийже-шамыч шочыт.

* * *

Ленинизм чыла международный пашасе движенийыште вожым иметлыше, интернациональный учений улеш манын Сталин йолташ ончыктен. Ленин II Интернационал оппортунист-

Проверочный ден выпускной испытанийлан образцово ямдылалташ!

Снимкыште: Йошкар-Ола 6 №-ан школын 7-ше классыштыже тунемше Дружинин Н. литература урокышто Чапаевын биографийжым каласкала.

Фото Овечкинын.

Испытанийым сай ямдылалтын вашлиеш

Чыла школлаштат 20 май гыч проверочный да выпускной испытаний тӱҥалеш. Школлаште тунемше-шамыч испытанийым сай ямдылалтын вашлияш тыршат. Йошкар-Оласе 6 шо номеран средний школа испытанийлан чот ямдылалтеш. Могай кечыште могай предмет дене испытаний лийшаш планым ыштыме. Тунемше - шамыч испытанийлан виян ямдылалтыт. Тунем эртыме материалшамычым шукыжым группа дене повторитлат.

Школышто испытанийым ик второгодник деч посна, сайын сдатлаш чыла вийым мобилизоватлыме. Школа дирекций, комсомольский ден пионерский организаций-шамыч тунемше - шамычлан чыла условийым создатленыт. Начар тунемше-шамыч ден преподаватель-шамыч дополнительный занятийым эртарат. Адак отлично тунемше-шамыч йолташыштлан полшат.

ВАШКЕ КАНИКУЛЫШ КАЕНА

Старший класслаште 20-й май гыч испытаний тӱҥалеш. А мемнам каникулыш колтат. Теле гоч упорно тунемна. Тунеммашге вашваш соревноватлен, тунеммын качествыжым шуко саемдышна. Сковцов Толя первой начар тунеме. Ме тудлан коллективно полшаш тӱҥална. Тыге Толя ударник радамыш лекте. Кызыт Сковцов шукыжым „отлично" отметкым налеш.

Каникул лишемеш. Каникул годым мемнан звена гыч пионер-шамыч олашке так лийыт. Звена дене кожлаш экскурсий дене каена. Шукыжым лагерьыште канаш тӱҥалыт. Кеҥежым сай канен, шыжым 4-й класcыште отлично тунемаш тӱҥалына.

3-й классыште тунемше пионер-шамыч: Гетманова Зоя, Батанина Ната, Сковцов Толя, Яковлев Коля.

Йошкар-Ола, 6 №-ан школа.

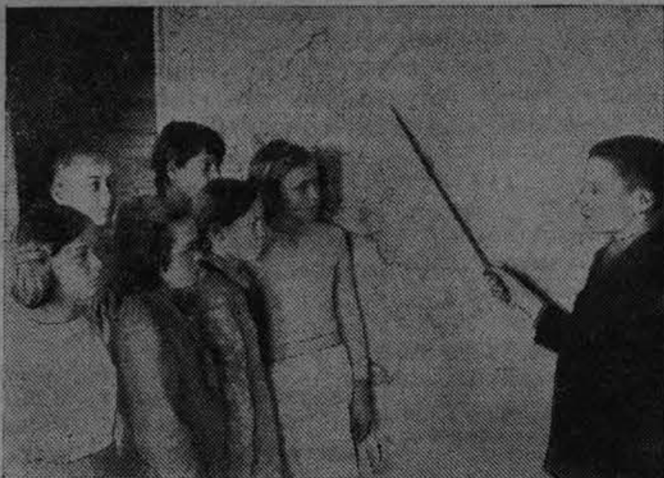
5-ше классыш „отлично" отметка дене вончена

Ме шкенан ончылан испытанийым чыла предмет денат „отлично" отметка дене сдатлен 5-й классыш вончаш задачым шынден улына. Шкенан задачынам тӱрыс шуктышаш верч чот кучедалына.

Вашке испытаний тӱҥалеш. Испытанийлан ямдылалташ кумышо четвертыштак тӱҥалына. Ме чыла предмет дене „отлично" тунемына гынат, испытанийлан ямдылалтмашке серьезно относитлена. Урок деч вара Абрамова Г., Ефимова Т., Белик С. да Глушкова М. школыш погынен география, арифметика, история дене ямдылалтына. Тыге ямдылалтме сай результатым пуа. Ме 5 классыш чыланат отлично отметка дене вончена.

4 „А" классыште тунемше - шамыч: Ефимова Таня, Абрамова Галя, Белик Сусанна, Глушкова Маня.

Йошкар-Ола, 6-шо №-ан школа.



Йошкар-Ола 8 №-ан школын V-ше классыште тунемше-шамыч географий дене испытанийлан ямдылалтыт. Пурганов Алеша картыште умылтара. Фото М. Чуршуковын.



Бирюков Шура яра жап годым книгам лудеш.

Похвальная грамотам налам

Тунемме ийым похвальная грамота дене пытараш пеш кугу почет. Мый тений 3-й классым „отлично" отметка дене тунем пытарен, похвальная грамотам налшаш верч кучедалам.

Испытанийлан ямдылалташ посна планым ыштенам. План почеш тунем эртыме материал - шамычым эре повторитлем. Иктаж могай предмет дене умылдымо вопрос лектеш гын, преподаватель деч да йолташ-шамыч деч йодыштам.

Чыла предмет денат „отлично" тунемам. Тока историй дене ик гана „хорошо" отметкым налынам ыле. Кызыт тудымат отличнолан сдатленам.

Испытанийлан ямдылалтме ден пырля мый художественный литературым лудмашкат жапым ойырем.

Бирюков Шура.

Петухов шуко повторитлен

Шуар-сола тӱҥалтыш школын (Роҥго район) 4 классыште тунемше Петухов Валерий выпускной испытанийлан ямдылалташ расписанийым ыштен. Валерий расписаний почеш тунем эртыме материалшамычым эре повторитла.

—Мый,—ойла Валерий,—тунеммаште отличник улам гынат, повторитлыме годым пале лие, южо вопрос дене мондалтын ыле. Тыге повторитлен адак уэш сайын запомнитлем.

Чынак, Петухов йолташ испытанийым сай ямдылалтеш. Тудо 4-й классым чыла предмет денат „отлично" сдатлышаш верч тыршА. Валерий тыгак почеш кодшо тунемше-шамычлан полша.

Щербаков.

Икте-весылан полшена

„Краткий курс историй СССР" книга дене урокым ямдылыме годым мланем шуко умылдымо мут-шамыч лектедат ыле. Вара ме Платов Юрий дене коктын уроклан ямдылалташ тӱҥална. Коктын сайрак умылаш лиеш. Книгам лудмек, кудыжо кузе умылымына нерген кутырена. Кызыт испытанийланат коктынак ямдылалтына. Тыге ваш-ваш полшымаш тунеммаште сай результатым пуа.

4 классыште тунемше-отличник Семенов Ганя.

Йошкар-Ола, 6 №-ан школа.

Испытанийым отлично эртарена

Звениговский район, Красноярский неполный средный школышто тунемше-шамыч шушаш проверочный испытанийлан виян ямдылалтыт. Отличник-шамыч Романова, Зернова, Бычков, Смелов, Остроумов, Акашкина да молат икте-весыштлан полшкалат. Нуно испытанийым отлично эртарышаш верч тыршат.

Данилов, Остроумов.

шамычын замураливатлыме марксизмын революционный содержанийжым шочыктен, да тудым империализмын у условийыштыже умбакыже развиватлен.

„Ленин ден ленинец-шамыч марксистский теорийым ончык нангаеныт,—лач тудын дене ленинизм марксизмын умбакыже развиватлалтмыже улеш, пролетариатын классовый кучедалмашын у условийыштыжт марксизм улеш, империализм ден пролетарский революций эпохысо марксизм, манын кудымшо ужашыштыже социализм сеҥыме эпохысо марксизм улеш".

(„ВКП(б) историй краткий курс" гыч, 389 стр.).

Ленинизмым тыге классически определитлымаш пеш кугу теоретический да актуально - политический значенийым иметла. Тудо ончыкта: марксизм-ленинизм—единый, целостной учений, революционный марксистский партийын идеологийже эреак у опыт негызеш, у кучедалмаш условийыште развиватлалтеш да обогащатлалтеш.

Сталин йолташ II Интернационалым, тудын методшым келгын, пӱсын критиковатлыме негызеш, шкенжын пашаштыже ленинизм методым кушко сволдитлалтмыжым ончыктен. Ленинизмын методшо II Интернационалын оппортунистический теорийжым проверитлымашым, II Интернационал партийын политикыжым нунын мутышт дене огыл, а нунын пашашт дене проверитлымашым обеспечитлен. Ленинизмын методшо чыла партийный пашам у, революционный ладыш перестроитлаш способствоватлен, пролетарский партийын самокритикыжлан, нунын шкеныштын ошибкешыштак тунукташ да воспитатлаш способствоватлен.

Сталин йолташ шкенжын „Об основах ленинизма" пашаштыже революционный теорийын значенийжым кӱшкӧ нӧлтен:

„Теория, тудым общий вид дене налме, чыла элассе пашазе движенийын опытшо улеш. Конечно, теория революционный практика дене ок кылдалт гын, тудо предметдыме лиеш, точно тугак практикат шкаланже корным революционный теорий деке огеш освещатле гын, тудо сокыр лиеш. Но теория, если тудо революционный практика дене нераз рывный связеш складыватлалтеш гын, пашазе движенийын пеш кугу вийышке савырнен кертеш, вет тудо, тудо гына движенийлан ӱшанымашым, ориентировка вийым да окружающий событийын внутренний связьшым умылымашым пуэн кертеш, вет тудо, тудо гына практикылан кызыт класс-шамычын куш двигатлымыштым вел огыл, но лишыл жапыште нуно кузе да куш кайшашулыт тудымат умлаш полшен кертеш" („Вопросы ленинизма", 13 стр.).

Марксистско - ленинский теория стихийный пашазе движенийлан сознательный характерым придаватла. А стихийность ончылно пеклонитлалтмаш, движенийыште сознательный элементын рольжым преуменьшатлымаш хвостизмын идеологийже, кеч могай оппортунизмын логический основыжо улеш, манын Сталин йолташ тунукта.

Шарнена, могай вий дене Сталин йолташ эше первый русский революций жапыштак, 1905 ийыште „Вскользь о партийных разногласиях" пашаштыже стихийность ончылно кӧ преклонитлен, нунын изобличатлен. Шарнена, могай настойчивость дене Сталин йолташ стихийный пашазе движенийлан социалистический сознательностьым пурташ добиватлен. Тиде идейым Сталин йолташ героический революционный кучедалмашын лу ийлаже гоч конден, „Об основах ленинизма" пашаштыже гениально сформулироватлен. Кызыт тудо мемнан кадр-шамыч марксизм-ленинизм дене овладеватлалтышт, шемер-шамыч массын коммунистический сознательностьышт эреак кушшо манын тиде идейым уло вийже дене пропагандироватла. Тиде пеш ответственный задачым решитлашлан Сталин йолташ партийым, международный коммунистический движенийым „ВКП(б) историйын краткий курсшо" дене—марксизм-ленинизм областьыште основной знанийын энциклопедийже дене вооружитлен.

(Умбакыже вес №-те лиеш).

79

Оборонный пашам тӱҥ гычак саемдаш

Мемнан чумыр калыкым боевой ямдылык улмаште кучаш кӱлмӧ нерген Сталин йолташын указанийжым нигунамат мондыман огыл. Капиталистический окружений нергенат кажне кечывак шарнаш кӱлеш. Сандене оборонный пашам чыла вереат кумдан шарыман. Но Сернурский районышто первичный осоавиахимовский организаций-шамыч пашам пеш начар ыштат. „У памаш ял“ колхозышто осоавиахим первичный организацийын председательже Ермаков йолташ колхозный масса коклаште международный положений нерген, военный техника нерген ик беседымат эртарен огыл. Шке йырже активым чумырен моштен огыл, масса дечын йӧршеш ӧрдыштӧ шога.

Организацийыште паша план уке, осоавиахим членлан пураш шонышо-шамычын заявленийышт онча лтде кият. Членский взносым 4—5 тылзе годсек погымо огыл. Организоватлыме кружок-шамыч кагаз ӱмбалне веле шотлалтыт, нимогай пашамат огыт ыште, адак занятийым эртараш наглядный пособийшамыч йӧршеш уке улыт. Сернурский осоавиахим райсовет верласе первичный осоавиахимовский организаций-шамыч дене кабинетно руководитла.

Млана оборонный пашам тӱҥ гычак саемдаш кӱлеш, первичный осоавиахимовский организаций-шамыч дене большевистски вуйлатыман.

Вайшев Вик.

Лотерей билетым виян шарат

Сернурский педагогический училищыште тунемше-шамыч осоавиахимын 13-шо лотерейный билетым шарымаште активно участвоватлат. Кумышо курсышто тунемше-шамыч Александров А., Новоселов Н. да молат тиде пашаште пеш сай примерым ончыктат. Нуно шкештат 25 теҥге гыч налыныт. Чылаже педучилищыште 1.000 теҥгеаш лотерейный билетым шарыме.

И. П. Иванов.

* * *

Куженерский районный колхозный школышто тунемше-комсомолец Домрачев—осоавиахимын 13-шо лотерейный билетым шарымаште районышто ик ончыл верым налын шога. Тудо шкенан пелед лтше элнам адакат утларак виянд ена,—манын 20 теҥгеаш билетым нале да шке почешыже моло тунемше-шамычым ужӧ. Тыге тунемше-шамыч коллектив коклаште 408 теҥгеаш лотерейный билетым шарыме.

И. П. Иванов.
Е. Кукушкина.



Драматург Николаевын „Салика“ пьесыже гыч ик момент. Снимкыште: Эчук (артист Якаев), Марина (артистка Якшова) да Салика (артистка Конакова).

фото Я. Любашевскийын.

ӰДЕН ПЫТАРЕНЫТ

„Пайгатнур“ колхоз (Морко район) Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнен, шошо ага пашам 7 кечыште эртараш обязалтын ыле. Колхоз нылме обязательствыжым честь дене шуктен—7 кече олмеш, 6 кечыште ӱден пытарен.

Шошо ага пашаште ятыр колхозник-шамыч кӱкшӧ производительностьым ончыктышт. Теве, прицепщица Андреева Анна кечаш нормым 163 процентлан, ик лемехан плуг ден куралше В. Степановын бригадыже 118 процентлан темен шогеныт. Ӱдымаште Васильев Андрей ден Красов Сергей кажне кечын 2,70 га олмеш, 3,15 гам ӱденыт.

Комсомолец-шамыч шошо ага пашаште инициатор ыльыч. Нуно паша жапыште колхозник - шамычлан XVIII партс'ездын материалжым умылтаревыт, пырдыж газетым луктыныт.

„Пайгатнур“ колхоз шошо ага пашам соревноватлен ыштыме пошкудо „У корно“ колхоз деч ончыко лекте.

И. Мельников.

* * *

Сталин лӱмеш колхоз (Роҥго район) Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнын да шошо агам кӱчык жапыште эртараш обязательствым нале. Пашам стахановский метод дене ыштыме верчын колхоз 6 майыште икияш шурным ӱден пытарыш.

Колхозник-шамыч Рыбаков А. Ф., Иванов А И., Мокосеев Я. И. да молат социалистический соревнованийыште стахановский методым кучылтын, паша нормым 200—250 процент темен шогышт.

Кожевников.

14 центнер пырчан шурно верч

Ленин лӱмеш колхоз (Роҥго район) тений пырчан шурным кажне гектар гыч 14 центнер дене налаш верч кучедалеш. Чыла ял озанлык пашам срокышто да образцово эртарышашлан лийын „Йошкар Энгер“ колхоз дене социалистический соревнований договорым ыштеныт. Колхозышто бригада ден бригада, тугак колхозник-шамычат икте-весышт дене соревноватлат. Куралше Речкин С. С., Речкин А. М., Иванова А. И. 0,50 га олмеш 1,10 гам куралыт.

Гектар гыч 14 центнер пырчан шурным налаш Ленин лӱмеш колхозын чыла условий уло, тидым ыштен шуктышашлан лачак колхозник - шамычын пашам честно ыштымышт гына кӱлеш.

Кожевников.

Тимофеевын звенаже эн примерный

Конганур неполный средний школа (Куженерский район) пеленсе пионерский отрядын звеньевой вожатыйже Тимофеева Юлия пионер-шамыч коклаште пашам сайын ышта. Тудын звенаштыже 12 пионер уло, нуно чыланат примерный улыт, галстук ден коштыт, дисциплиным сай. Учитель, ученик-шамыч дене сайын ӧ раща тлат.

Пионер-шамыч шошо агалан ямдылалтме жапыште колхозлан ломыжым, кайык терысым погаш полшышт. Тиде пашаште Тимофееват кугу пашам ыштен.

Тимофеева кызыт комсомолыш пурен да шке звенасе пионерже-шамычым комсомолыш пурашлан ямдыла.

А. Кошкин.

Сай показательым ончыктат

„Куп-сола“ колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийыште ВЛКСМ ЦК-ын VIII-ше пленумын решенийжым проработатлымек шошо агам кӱчык срокышто да кӱкшӧ качество дене эртарашлан куралше комсомольский звеном организоватлышт. Тиде звено пасу паша деч посна XVIII партс'езд материалым да молымат колхозник-шамычлан умылтарен шога.

Комсомольский звено первый кече гычак сай показательым ончыкта: 0,70 га олмеш кажне кечын 1,1 гам куралеш.

Соколов Федор.

* * *

„У памаш ял“ колхозын колхозникше-шамыч шошо агам кӱчык срокышто да образцово эртараш нылме обязательствыштым честь ден шуктат. Вайшев А. Ф., Вайшев В, Вайшев П. М., Рыбаков Ф. И., Охотников Г. В. да молат кечаш нормым 138 гыч 166 процент марте эртарен темен шогат. Шурышӧ-шамыч Михеева Пелагея, Емельянова Анна да Емельянов Ф. кечаш нормым 120—130 процентлан темат.

Вайшев.

Агитбригада Марий-Солаште

Шошо ага жапыште колхоз ден ял совет-шамычым культурно обслуживатлашлан организоватлыме Сернурский агитбригада Марий-Солашке тольо. Кастене колхозник-шамычлан „Пустяковые дела“ ден „Первый парень“ пьесым модын ончыктышт. Агитбригада коллектив масса коклаште газета гыч тӱрлӧ информацийым, XVIII партс'езд материалым умылтарен.

Вайшев.

Пырдыж газета 5 кечылан ик гана лектеш

Коклала НСШ-ште тунемше комсомолка-шамыч (Сернурский район) Акелдина Ирива ден Чемекова Александра „Мушка“ колхозышто „Ударник“ пырдыж газетым организоватлышт да газета лукмаште активно полшен шогат. Кызыт газета 5 кечылан ик гана лектеш, колхозник-шамычын стахановский метод дене пашам ыштыме образецыштым раш ончыктен шога.

Росляков Илья.

Большевистский печатьым кумда масса коклашке

Кужмарий почтовый агентствын (Роҥго район) письмоносецше Загайнов йолташ кок кече коклаште 364 экземпляр тӱрлӧ газета-шамычым масса коклаште шарен, тидын кокла гыч 280 экземплярже „Рвезе Коммунист“ ден Ямде лий“ газета-шамыч улыт.

Тетерин Иван.

Тыгак Оршанский район Великопольский почтовый агентствын письмоносецше Шашкин йолташат шке пашажым честно шукта. Тудын обслуживатлыме участкыште 160 экземпляр газета ден журнал - шамыч толыт. Шашкин йолташ подписчик - шамычлан ик номерымат йомдарыде жапыштыже намия. Адак колхозник - шамыч коклаште газетым йӱкын лудмашым эртара.

Шашкин Саню.

У УВЕР-ШАМЫЧЫМ КОЛЫШТЫТ

Сернур. „Кожланур“ колхоз тиде кечылаште радиом шындыш. Колхозник-шамыч яра жапышт годым пытартыш увер - шамычым, концертым да молымат колыштыт.

И. П. Иванов.

Юнкор серыш почеш

1939 ий апрель тылзыште „Лудмо пӧрт вуйлатыше Смирнов шке пашажым монден“ вуймутан юнкор М. Михайловын возымо статьяжым Йошкар-Олинский РОНО-ш терга ш колтымо ыле. Тиде статьям терген налын Йошкар-Ола РОНО тыге увертара: Ельнягинский ял совет пеленсе лудмо пӧрт вуйлатыше Г. М. Смирновым уважительный причина деч посна прогулым ыштымыжлан да пашам начар шындымыжлан лудмо пӧрт вуйлатыше гыч лукмо.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—397. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.